

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice števil. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.
Inserati:
Šestopetna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja

za Ljubljano
v upravnništvo:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrletno 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrletno 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 87.

V Ljubljani v soboto, 14. junija 1884.

Tečaj I.

Novi volilni red.

I.

Z Najvišjim sklepom z dne 29. maja t. l. se je potrdil zakon kranjskega deželnega zbora o nekaterih premembah volilnega reda; volilna reforma postala je pravokrepna, in politično gibanje na Kranjskem, kateremu je osredje deželni zastop, zadobilo si je s tem novo pravno podlogo.

Odkar je državni minister baron Schmerling z ukazom 5. januarja 1861 razglasil načela za volilne rede posameznih deželnih zborov, minulo je več nego 23 let. In vender je po vsem jasno, da Schmerlingov volilni zakon ni več ugajal razvoju javnega življenja niti opravičenim zahtevam avstrijskih narodov. Bil je prvi korak na ustavnem potu — kedo se boče tedaj mogel čuditi, da je postava bila v mnogih določbah tesnosrčna, čestokrat nesvobodna, da naravnost ne rečemo, nazadnjaška. In tudi vnanja politika vplivala je neugodno na njeno vsebino. Ker je bil njen stvaritelj Schmerling zapleten v velikonemških nazorih, ker je avstrijska država vsled neke, dejali bi zgodovinske zmote težila po hegemoniji v nemški zavezni državi, negoval se je v preobli meri nemški življenj v našem cesarstvu, in v vseh deželah z mešanim prebivalstvom oziral se je deželni volilni red v prvi vrsti na nemško manjšino. Ni čuda tedaj, da so ze zlasti avstrijski Slovani bridko pritoževali o krivični jednostranosti volilnega zakona ter neprestano si prizadevali, nadomestiti volilni red z drugo, dejanskim razmeram in svobodnim načelom bolj primerno postavo.

In vsaj na Kranjskem se je to posrečilo! Slep mora biti, kedor ne uvideva pre mnogih prednostij, s katerimi se odlikuje volilna novela, sklenena v zadnjem deželnozbornem zasedanju in potrjena od Nj. veličanstva, od onega volilnega reda, kateri je bil izdelan pod Schmerlingovo vlado. Smelo trdimo, da se kranjski deželni zbor nikdar ni bavil z

bolj važnim zakonom, in le z globokim užaljenjem moramo konstatovati, da je slovensko novinarstvo, zanemarjaje svoje domovinske dolžnosti, veliko premalo se oziralo na očitne koristi, katere so naravna posledica volilne reforme. Najstarejši dnevnik slovenski n. pr. posvetil je preimnitnemu predmetu le en plitvi uvodni članek, v kojem je diletantični pisatelj prav srečno dokazal, da niti prečital ni ne starega volilnega reda, ne načrta novega volilnega zakona.

Zlasti v dveh točkah razlikuje se nova postava kaj ugodno od zastarelega prejšnjega volilnega reda. Nobena določba ni bolj škodovala prebivalstvu, zlasti pa narodnim volilcem, nego § 4., kateri je v volilni skupini mest in trgov določeval volilne kraje.

Nemškovalna, Slovencem neprijazna vlada je na podlagi te določbe po polnem v svoji oblasti imela volilni izid v mestni skupini. Trebalo je le razpisati volitve o zimskem času, in zmaga na volilnem terišči ji je bila gotova! Kajti na zadnje so vremenske nezgode, zimski mraz in nevarna vožnja po zmrznjenih cestah ter v nočni tmuni, da ne govorimo o velikih troških in o zamudi časa, vender pri večini volilcev le močnejši faktor nego domoljubni nazori. Mrzel zimski dan, globok sneg po planinah, led po strmih rebrih Gorjancev in divja burja po kraških pečinah — in narodna stranka bi se kmalu uverila, koliko narodnih volilcev bi na nepokritih vozovih se odpeljalo iz narodnega Kamnika v oddaljeni Tržič, koliko Ložanov in Vrhničanov bi, klubovaje snežnim zametom in kraški burji, se upalo v Postojino, in koliko mož bi poslala železna brigada belokranjska, Metlika in Črnomelj, preko gorjanskega slemena na volilno bojišče v Rudolfovo! Sedaj je prenehala odijozna predpravica volilnih krajev, enakopravna so si mesta in trgi istega volilnega okraja, lepo zložno, brez truda in brez troškov, oddal bode vsak volilec svoj glas v svoji domači občini, volitev doseglja bode svoj namen, izražati pristno, neskaljeno narodno mnenje —

in to smo si priborili z novo, pred kratkim potrjeno volilno reformo!

Druga velika nedostatnost starega volilnega reda tičala je v tem, da je bilo volilno pravo celo med volilci iste skupine po vsem nejednako razdeljeno. Odvisno je to bilo od tega, če je občina imela tri volilne razrede ali le dva. V prvem slučaju si moral po § 13. a) plačati vsaj deset goldinarjev letnega neposrednjega davka, da si zadobil volilno pravico, v drugem je določal § 13. b), da gré volilno pravo vsem onim, kateri plačujejo prvi dve tretjini direktnega davčnega bremena. Odtod je izviralo, da so v nekaterih mestnih občinah le oni volili, kateri so po deset goldinarjev plačevali na leto, med tem, da je v drugem kraju, pripadajočem istemu volilnemu okraju, večina volilcev bila sestavljena iz davkoplačevalcev, kateri so le z neznatnimi doneski, v neki dolenski mestni občini celo le z 2 gld. pravega davka, bili zastopani v izkazih dotične davkarije. Isto nenaravno razmerje bilo je merodajno pri izboru volilnih mož v kmetskih občinah; tudi v tem oziru je določal § 15. v svojih dveh odstavkih, da v občinah s tremi volilnimi razredi izbereta volilne može prvi in drugi razred, v ostalih občinah pa oni davkoplačevalci, kateri plačujejo prvi dve tretjini skupne svote neposrednjega davka. Ako je tedaj v veliki in imoviti kmetski občini z dvema volilnima razredoma bilo nekaj posebno bogatih volilcev, kateri imajo primerno davka odšteti državni blagajni, takoj je to vplivalo na volilno pravico ostalih občanarjev in število volilcev se je skrčilo v istem razmerju.

Ali tudi volilni census, na katerega se je naslanjal Schmerlingov volilni red, bil je previsok. Po vseh ustavnih državah evropskih opazuje se prizadevanje, razširjati volilno pravo, izročiti ga vedno širšim krogom. Razvoj modernih idej o državi in njenem poklicu sili državnika na to pot, in le kratkovidni politiki bi se mogli upirati zahtevam, utemeljenim v svobodnih načelih in zgodovin-

Listek.

Dunajska pisma.

Oddahnivši se nekoliko, hotel sem zopet svojim pôtem mirno dalje iti v svojih dunajskih pismih. Kar začujem strašen krik in hrup za seboj. Kaj je to? Črna vojska, bosopete človeške prikazni, zaripljeni obrazi, ne presnažni, mršave glave, boljšeče oči in pa to orožje v debelih pestéh: gorjače, cepci, vile senene in gnojne! Za Boga svetega! To pa vender ne bodo moji rojaki; ali so res tako zdivjali naši ljudje, odkar sem z doma? Groza! Kaj pa hočete, ljudje? govorite, če ste božji! Ne, to niso človeški glasovi; ali se zdaj tako govori v moji domovini? In vender! Oj ti ljuba moja materinščina, kako zloglasno sloveš iz téh hripavih grl, iz téh široko raztegnenih ust! Kaj mi hočete, divje pošasti? Sveti križ božji! poberi se, nesveta druhal! A — petelin poje, izginile so težke sanje! —

Da naravnost govorim: Kako bi ne bil pričakoval, da bodo moja „dunajska pisma“

vnela mnogo nasprotovanja med mojimi rojaki! „Resnica oči kolje“, in jaz sem moral našim veljakom povedati mnogo bridkih resnic. Moral? — Da, moral. Dolgo sem čudil se in čakal, da se kdo oglasi, da vstane mož pameten in veljaven ter zagrmi: Kam drviš, zaslepljena druhal! — Čakal sem zastoj; naši modri možje so modro molčali, ko je bilo treba govoriti. Ko ni bilo družega, vstal sem jaz. Storil sem svojo dolžnost, dasi sem vedel, kaj me čaka. Ne, kaj takega se vender nisem nadejal v vsem svojem pesimizmu. Vse časnikarstvo se je obrnilo v enega človeka; zemlja slovenska nima sedaj sovražnika razen tega strahovitega dunajskega pismarja. Tega pobijte, pa bode rešena domovina. Z menoj se dela zdaj prav tako kakor se je nedavno z ubogim Maassenom, ki se je bil predrznil resnico govoriti ter potegniti se za pravico edini med strastnimi „šovinisti“. Človek ne vé, ali bi se žalostil ali smijal ali jezil. Todà, jezil? Lepo se res ne vedó ti ljudje, ni pošteno. Hotoma in vedoma mi delajo krivico, ker pačijo in zavijajo moje besede, ter izvijajo siloma iz njih pomen, katerega nimajo v sebi. To res ni pošteno, da rabim najrahljšo be-

sedo. „Oče, odpústi jim, saj ne vedó, kaj delajo“, molil je Vzveličar na križi za svoje sovražnike. Tega pač jaz ne morem reči za svojè; oni pač vedó, kaj delajo, a jaz menim, da ne morejo drugače. Različnim živalim dal je stvarnik različno orožje, da se z njim boré in branijo, kakor vedó in znajo. To orožje je časi res kaj čudno, da bi človek ne verjél. V severni Ameriki živi neka žival, nekaka sorodnica našemu zlo dišečemu dihurju — „*mephilis putorius*“ pravijo ji učenjaki (nalašč sem pogledal v knjigo). Kaj počne ta smradika (ali kako bi dejal po naše?), ko se ji bliža sovražnik? Smrdeti začne, tako strahovito smrdeti, da sovražnik, človek ali žival, beži na vrat na nos, da ga peté ne dohajajo. Lovec, ki je srditemu levu mirno gledal v iskrece oči, pred tako smradiko izgubi ves pogum; orožje mu pade iz rok, obrne se in gré. Ali da bi se na žival jezil, da bi jo sovražil — gotovo ne, če je pameten človek. Tako tudi jaz nisem nikakor hud na svoje sovražnike. Prepričan sem, da bi se možje radi pošteno in dostojno vedli in ravnali, da bi radi izobraženo in olikano mislili in pisali, samo da bi jim bilo dano! In ravno

skem napredku. V tem oziru mora vsak rodoljub z veseljem pozdravljati dotične spremembe volilnega reda, katere, ne da bi volilne pravice kratile onim, ki so dosedaj jih uživali, vendar tudi tako zvanim „petakarjem“ privoščijo njih delež pri določevanju in spolnovanju splošnih nalog. Smoter zdrave družbene politike je to, kar označuje nemška veda z imenom: *Aufsteigende Classenbewegung*. S tem pa, da se politične pravice izročé tudi nižjim skladom prebivalstva, tudi malim davkoplačevalcem, podpira se baš to gibanje, utvrdi se samosvestje in pravost dotičnih krogov.

In kako bi se mogla narodna stranka protiviti blagodejnim spremembam, katere so v nerazrušni zvezi z napredkom našega veka? Častno ime, s kojim se ponaša, bi moralo biti pravi *lucus a non lucendo*, nazori, za katere se ona bojuje, niso nikoli se vkoreninili v srci slovenskega naroda, ako ne bi ona, zastopajoča narodne težnje v najširšem pomenu, radostno ne pozdravljala v vrstah svojih soborilcev na volilnem polji — može petakarje!

(Dalje prihodnjič.)

Iz deželni zborov.

Deželni zbor goriški se je 9. t. m. slovesno otvoril. Ob 10. uri zjutraj je daroval nadškof dr. Alojzij Zorn slovesno sv. mašo z veliko asistenco, potem pa so se zbrali deželni poslanci v deželni dvorani, na čelu jim deželni glavar grof Coronini, vladni zastopnik baron Rechbach in prevzvišeni vladika. Druzi poslancev je bilo dvajset. Predsednik otvori zbor in nazdravlja presvetlemu cesarju. Poslanci navdušeno vslikujejo trikrat „Živio“ in „Evviva“. Nadalje predstavi predsednik vladnega zastopnika in povabi nadškofa, da stori slovesno obljubo. — Slednjič naznani predsednik došle peticije, med katerimi omenjamo prošnje slikarja Ludovika Chiodesa v podporo za nadaljevanje študij; prošnje dijaškega blagodejnega društva *Asylverein* na Dunaji za podporo; prošnje ajbskega županstva za podporo, da predela cesto od Kostanjevice do Čolence proti Kanalu.

Potem sklene predsednik sejo ob 11¹/₂. uri dopoldne.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Na Štajerskem pripravljate se obe stranki, slovenska in nemška, na volilno borbo. Kakor je videti, koncentrirali bodo Nemci pri letošnjih volitvah svoje moči na Spodnjem Štajerskem. Uže sedaj lazijo agenti „nepolitičnega“ Schulverein-a okolo, mameč slovenskega kmeta in obetajoč mu Judeževih grošev v podporo ljudskih šol. Slovenski narodnjaki bodo pač morali biti na oprezu, da za časa odvrnejo sovražne naklepe.

to jih posebno bode in draži. Ko bi se bil jaz v „dunajskih pismih“ njim enakega pokazal, še vesel bi me bili, češ, da sem jim tako podoben in po duhu soroden. Nektarščansko bi bilo sovražiti jih, ker ravnajo po svoji naravi. Kos poje, krokar kroka, tako prijetno, kakor more; krt riže po zemlji ter si išče svoje hrane, trudoma a pošteno, čebela nabira veselo brenčé medú po cveticah. Kaj bi dejala okorna gos, ko bi kdo zahteval od nje, naj razpne svoja krila kvišku v sinje nebo ter sladko gostoli kakor pomladnji skrijanec! Jezim se torej ne; prej bi že moral človek žalosten biti, ko vidi, da se ljudje, kolikor toliko po božji podobi ustvarjeni, tako ostudno vedó. In to moji rojaki! A tolažim se, da so to vendar le samo posamezne prikazni, da narod slovenski v svoji veliki večini ni tak, kakoršni so oni, ki se delajo, kakor da so zastopniki in glasniki njegovi. Ali naj bi se torej smijal? Smešnega je pač dovolj v tem prizoru. Jaz nisem še nikoli videl indijancev divjakov, ko plešejo svoj „vojni ples“, tuleč in vihteč svoje „tomahake“, a pravijo, da je to silno groteskna prikazen. Vendar menim, da

Poročali smo uže, da so ustavoverci v velikem posestvu moravskem gledé volitev za deželni zbor sklopili kompromis s srednjo stranko. Česki listi sodijo o tem kompromisu zelo trezno. „Politik“ smatra to kot zmago politike kompromisov ter veli, da mora ministerskemu predsedniku biti prijetno, videti, kako celó njegovi najhujši nasprotniki morajo kopirati njegovo taktiko, ako se hočejo obdržati v svoji poziciji. „Národní Listy“ pa pišejo: „Moravski deželni zbor ne bode več delal neprilik vladi, fakijski opoziciji pristrizene so peruti, no mi vendar ne bomo še mogli leteti, krila nam niso še godna“.

Hrvatski sabor nadaljuje špeciálno debato o predlogih odbora jednajstorice. V aféri Starčević-Josipovičevi ni se do sedaj doseglo sporazumljenje. Starčević tajil je v saboru, da bi bil obljubil prositi odpuščanja; vsled tega obnovil je Josipovič zahtevanje satisfakcije in najbrže pride do dvoboja.

Na Ogerskem vršé se volitve za državni zbor. Kolikor je do sedaj znano, bilo je včeraj izvoljenih v 194 okrajih 63 liberalcev (med temi tudi ministerski predsednik Tisza), 17 zmernih opozicijonalcev in 19 neodvisnjakov; trije izvoljenih ne pripadajo nobeni stranki, dva sta antisemita.

Tuje dežele.

Nemški državni zbor razpravljaj je včeraj predlog o podpori za prekomorsko parobrodsko zvezo z iztočno Azijo in Avstralijo. V parlamentarnih krogih se je pričakovalo, da tudi Bismarck poseže v debato; to se ni zgodilo. Pač pa je gotovo, da bode opriliki razpravljanja predloga o osiguranji proti nezgodam v teku prihodnjega tedna državni kancelar razvijal svoj socijalno-politični program. Početkom julija gré potem Bismarck v toplice Kissingen, kjer se uže delajo priprave za njegov sprejem.

Srbsko-bolgarski razpor postaja čim dalje tim resnejši. V tajni seji odobrila je srbska skupščina vse predloge gledé Bolgarije, eventualno tudi mobilizacijo. Vlada poslala je vojakov na bolgarsko mejo. Bolgarski zastopnik odpotoval je včeraj v Sofijo.

V Belgiji nastala je vsled izida volitev ministerska kriza. Ministerstvo Frère-Orban dalo je svojo ostavko. Kralj poklical je nekdanjega konservativnega ministerskega predsednika Malou, da sestavi novo ministerstvo. Novi ministerski predsednik je 74letni starček ter je bil uže leta 1845 imenovan ministrom financij.

Uradna poročila iz Sudana potrjujejo, da je Berber pal ustajnikom v roke in da je tamošnja posadka po polnem posekana. To poročilo prihaja ravno o času, ko Angleži — ne vemo, katerokrat uže — trobijo v svet, da se bode nemudoma odposlala ekspedicija v Sudan. Res bi bil uže skrajni čas!

se človek ne more prav iz srca smijati tem čudnim plesalcem, če se jih tudi ravno ne boji. Tako se tudi meni godi z mojimi razjarjenimi nasprotniki; z nekim „mešanim“ čutom gledam njih čudno ravnanje. Da sem posebno vesel takih zoprnikov, tega tudi ravno ne morem reči; skoraj bi zdihnil sè slavnim pruskim kraljem: Glej, človek, s káko sódrugo se mi je boriti! Todá kaj pravim? Jaz se ne bodem boril s takimi borilci. Tudi ne, ko bi bili nekoliko bolj snažni in čedni! Jaz se poganjam za stvar, ne za osebo, oni pa so, na stran pustivši stvar, za katero gré, zaprašili se v mé kakor ose, ko si jih gredé razdražil. Nespameten je človek, kateri razdrobi zrcalo, ker mu kaže, kader pogleda vanje, nelepo obličje; ali bode obličje njegovo lepše potem? Kakošen dokaz, kaka logika bi bila to, ko bi toženec pred sodbo rekel tožniku: Ni res, da sem kradel, Vi imate bradovico na nosu! Meni je čisto nedoumno in neizsledno, v kaki zvezi so z našo pravdo moji slovstveni proizvodi, slabi ali dobri. Če je moj zoprnik prejel od svojega stvarnika lepše darove, nego sirota, ki ga je razdražila nehoté, hvaležen

Razne vesti.

— (Dragocene čipke.) Na plesu, prirejenem po vojvodi Aosta na čast v Turinu bivačjega kralja in kraljice, je imela kraljica Margarita čipke v vrednosti 20 000 lir. Te čipke so dedna last kraljeve hiše savoyške ter jih nosijo vedno le kraljice.

— (Grozen samomor.) V motherwillskem gledišči na Angleškem se je vršila pred kratkim otročja predstava, koje se je udeležilo mimo 700 otrok tudi več sto družil oseb, med njimi nek bivši, v jako vgodnem položaji živeči trgovec s soprogo, koja sta svoje tri otroke pripeljala k predstavi. Ko so bili igralci med odmorom za odrom, skoči naenkrat trgovec na oder, seže v žep po britev ter si prereže vrat z besedami: „Ono je bilo le šala, to je pa resnica.“ Samomorec se zgrudi takoj mrtev in ves poln krvi. V veliki gnječi, koja vsled tega nastane, bi bilo prišlo do nove večje nesreče, ako ne bi bil gledališki vodja takoj odprl vseh izhodov, na kar se je gledališče v par minutah izpraznilo. Vender je prišlo dosti otrok še zunaj na cesti vsled strahu ob zavest. Uzroki samomoru niso znani.

— (Idilična kaznilnica.) V mestecu Saminovu na Ruskem godile so se uže delj časa vsako noč roparije, katere je izvrševalo 4 do 8 mož z nezaslišano predrznostjo. Dolgo niso mogli priti roparjem na sled, in še le zadnje dni se je policiji posrečilo, zasačiti druhal in jo poprijeti. Tirali so jih pred izpraševalnega sodnika in ta je spoznal, da so trije roparji — kaznenci iz bližnje kaznilnice v Novogrodeku, druga dva pa njuna — paznika! Po noči so zapuščali svoje celice, in hajdi v Saminovu na rop! Nabrano blago so skrili v kaznilnici sami. Ko je sodnija preiskavala prostore, našla je pod talnimi deskami celo zalogo ukradenih rečij; največ pa je bilo steklenic ruma in žganja, večjidel praznih. To kaže, da so lopovi radi posrkali kapljico dobre žgane pijače in da jih je nočna hoja na rop jako vžejala. Sedaj je s tem idiličnim stanjem in soglasjem med roparji in pazniki v kaznilnici pri kraji in druhal bode morala nekaj časa pač izhajati s samo vodo!

Domače stvari.

— (Procesija) sv. Rešnjega telesa pri sv. Jakobu se jutri pri ugodnem vremenu ne bode pomikala po Hrenovih ulicah, ker se tam gradi novi kanal, ampak po Vožárskem potu skozi dvorišče Koširjeve hiše, po cesti pred Prulami za vodo in v sv. Jakoba cerkev nazaj.

— (Kamenjal) je mestnega služabnika Marna zavoljo anarhizma iz Varaždina po odgonu v Ljubljano poslani postopač Fran Keše, kojega e policija prijela ter sodniji izročila.

— (Popihal) jo je zaradi tatvine Jakob Magister iz Pirnič, 30 let star, in sedaj ga išče ljubljanska deželna sodnija.

— (Program) seji kranjskega ribarskega društva dne 14. t. m. v Ljubljani: 1.) Definitivni sklep o pridobitvi vode na Studenci, da se napravi

mu bodi ter rabi jih sebi v slavo in rojakom svojim v veselje in korist. Če so njegove zasluge za narod tolikanj večje od mojih, vesel bodi, in če hoče, tudi ponosen; a zakaj bi tako črtil in zaničeval svojega menj srečnega nasprotnika, zakaj bi tako srdito vanj izpuščal ves svoj strup, kar mu ga je še ostalo! To se meni ne zdi nikakor plemenito. Njemu bi pač smel reči s Vzveličarjevo besedo: Če sem kaj napačnega rekel, dokaži mi; če pa ne, zakaj me biješ?

Smešno pa je res, kaj si izmišljajo čestiti sovražniki moji, da bi izpodbili nepovoljne jim resnice v mojih dunajskih pismih. To mora biti že huda zadrega, da jim ne pride nič boljšega na misel. V nekem slovenskem listu namreč piše nekdo, da hočem v svojo domovino za — ravnatelja ali pa za šolskega nadzornika, in v to naj mi pomorejo dunajska pisma! Že dolgo časa nisem se tako sladko zasmijal, kakor takrat, ko sem zaslišal to divno novico. Oj ti siromaška duša, ki si, gotovo z velikim trudom, porodila to veličastno misel! Ali ti res v svoji plitvosti nimaš prostora dovolj za pošteno misel, da more biti

tam popolno urejen zavod za ribjo rejo. 2.) Poročilo o kemični analizi ribarstvu škodljivih odpadkov rudokopa živega srebra pri sv. Ani pri Trziči. 3.) Udeležitev ribarskega društva pri ribarskem kongresu na Dunaji, ki se boče vršil meseca sept. t. l. 4.) Dogovarjanje o najboljši metodi, kako bi se zopet zaredili plemeniti raki v vodah, kjer so zgignili raki vsled kuge. 5.) Določitev programa delovanju društva v prihodnji sezoni. 6.) Sklep o porabi mladih rib, ki so se priredili pretečeno sezono na Studenci. 7.) Preskušnja kvalifikacije kranjskih vod.

— (Postojnska jama.) Opravištvo jame naznanja, da je sedaj v poletni sezoni (od 1. maja do 1. okt.) jama odprta in električno razsvetljena vsak dan ob 1/2 11. uri zjutraj. Vstopnina je 2 gld. 50 kr. za osobo. — Vrh tega je možno, leto in dan o poljubni uri ogledati si jamo, ako se plača določena svota. V tem slučaju si lahko obiskovalec voli razsvetljivo (sveče ali električno luč). — Ta vest bode pač povsodi z veseljem pozdravljena in ni dvojiti, da bode privabila obilo prijateljev natornih čudov v postojnske podzemeljske prostore.

— (Nesreča.) Brata Luka in France K. iz Okroglega (v kranjskem okraji) sta se na binkoštni ponedeljek v družbi z dvema tovarišema vozila po Savi. Konečno so čoln pripeljali na drugo stran, privezali ga na bregu in potem šli pit v gostilno Marije Rantove v Rakovci. Ob 3. uri zjutraj so se vzdignili in hoteli proti domu. Prišedši k bregu, niso več našli čolna. Trije izmed družčine so ga šli iskat in res so ga našli pri Majdičevem jezu v Kranji. Ko so ga privedli nazaj, niso več našli ostalega tovariša, Luke Križnarja. Hotel je menda Savo prebresti, in čeravno na tem mestu ni globoka čez jeden meter, se mu brodenje vender ni posrečilo. Ker je bil nekoliko vinjen, je najbrž zašel v kak tomun ali pa je padel v vodi in našel smrt v mrzlih valovih.

— (Surovost.) V noči med 7. in 8. t. m. prišel je kmetski fant France Žitnik v družbi dveh tovarišev iz Vodice pred hišo posestnika Ivana Belbana in tam motil speče ljudi v taki meri, da je bil hišni gospodar konečno primoran, s silo pregnat razsajalce. Pri tem mu je pomagal njegov brat Tone. Ko sta stopila na prosto, dobil je Tone B. hud udarec na čelo in težko ranjen leži sedaj na domu. Ko je pozneje sodnijski adjunkt gosp. Püchler stvar preiskaval, metali so v Vodice kamenje na njegov voz, vender se je srečno prepeljal skozi vas. Suroveži se sedaj skrivajo, a upati je, da jih zandarmerija kmalu zasači.

— (Heinrich Heine.) Ne misli, dragi čitatelj, da ti bodemo poročali kako zanimivo anekdoto o slavnem pevcu ali pa pisali učeno razpravo o njegovih „memoirih“, ki so izišle zadnje čase ter izzivale toliko bojov in razdraženosti zaradi vprašanja, so li prave ali „podtaknjene“. Poročali ti sploh ne bodemo nič o nesrečnem poetu, temveč naš Heinrich Heine je drug mož, ki nima s svojim genialnim soimencem nič drugega skupnega nego ime. Tudi nam ni znano, da bi bil koval pesni, pač pa je opravljal zadnje čase službo poštne ekspeditorja v Beli Peči (*Weissenfels*)

tudi človek na svetu, kateri je zmožen kaj dobrega storiti tudi brez samopridnega namena. Ti uš v našem narodnem kožuhu, ne méri po sebi ljudi; kaj meniš res, da morajo biti vsi — tebi enaki? Med drugimi mnogimi ravno ti iz svoje izkušnje kaj dobro veš, kako malo sem jaz samopriden! Jaz na Kranjsko! Z rónnico bi mi bilo puščati na čelu, da mi odteče nezdrava kri, ko bi kdaj kaj takega nameraval. Jaz gotovo ljubim svojo domovino, da bi jo vsi tako! Ali tej moji ljubezni godi se najbolje, v dalnjem mestu dunajskem, tu ji je prav kakor tiču mladiču v gorkem gnezdu! Bog vé, kako bi se ji godilo v deželi, po kateri zdaj gospodujejo in razgrajajo taki — ljudjé! Da, gospóda, če hoče človek pri nas dandanes — Bog daj, da bi bilo skoraj konec teh dní — mirno ljubiti svojo domovino, to je najbolje da jo „gleda s hrbtom“. Ko paglavci razsajajo po ulicah, ko kamenje mečejo in blato in vsakotero nesnago, pameten in snažen človek ne pojde brez posebne sile izpod strehe, dokler ne mine ta „dirindaj“. Jaz mirno tu živim, sè svojim stanom in stanjem zadovoljen (samo kurja očesa mi malo živ-

na Gorenjskem. V noči med 8. in 9. junijem pa je zgignil od tam brez duha in sluha. Ko so pregledovali za njim akte in blagajnico, našli so ne ljubi faktum, da manjka v nji blizu 1500 gld. poštih denarjev. Heinrich Heine pa je minil brez vsacega sledu; seboj je vzel nedeljsko obleko in lovsko opravo s puško. Zato menijo nekateri, da je izvršil na kacam samotnem kraju samoumor. — Poštna direkcija v Trstu je takoj poslala družega uradnika, da opravlja službo na onem mestu, kjer je poprej bival Heinrich Heine.

Iz seje mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani 13. junija.

Navzočih je 22 mestnih odbornikov. Verifikatorjem zapisnika današnje seje imenuje gosp. župan gospoda mestna odbornika Kušarja in Murnika.

Podžupan gosp. V. Petričič poroča imenom finančnega odseka gledé opominarin pri zaostalih davkih in nasvetuje:

Magistru se nalaga, da prosi visoko c. kr. finančno ministerstvo, naj

1.) povrne ljubljanskemu mestu vse v mestni občini od l. 1881 sèm izterjane opominarine;

2.) naj določí, da se imajo vse opominarine za naprej prepustiti mestni blagajnici.

Mestni odbornik gosp. Valentinčič misli, naj bi se staval finančnemu ministerstvu, ker prejšnje prošnje mestnega zbora ni všlišalo, drug predlog. Na Dunaji ima občina od izterjanega davka 2% provizije, v Celovci izterjavajo davke sami finančni organi, torej nasvetuje govornik, naj se od finančnega ministerstva prosi vsaj 1% provizije od izterjanega davka.

Poročevalec podžupan gosp. Petričič opozarja, da ima mesto po svojem štatutu dolžnost, davke pobirati.

Ko je gosp. župan razložil, da se finančno ministerstvo ni izreklo proti temu, da povrne nekoliko troškov, umakne gosp. Valentinčič svoj predlog in se sprejme predlog finančnega odseka.

Gosp. Petričič poroča o prošnji J. Kantza zaradi povračila užitnine od spirita, katerega je potreboval leta 1883. za kis, in nasvetuje, naj se mu povrne po 2 gld. od vedra, tedaj za 300 vedrov 600 gld., ob jednem pa naznani, da z letom 1884 preneha odškodnina in da ne dobi nobene več.

Dr. Dolenc ima pomisleke, da, ker se še le sedaj sklepa o tej stvari, bode g. Kantz zopet prosil za povračilo.

Poročevalec pa poudarja, da je dotičnemu gospodu dobro znano, da odsihmal ne dobi nobene povračila več. Predlog se potem sprejme.

Gosp. Petričič poroča o prošnji dunajskega društva *Asylverein* za podporo in predlaga, da se isto odbije.

Gosp. Ledenic misli, da bi se vender lahko dalo nekoliko podpore, ker v zavodu je dobilo tudi nekoliko Slovencev podpore.

Mestni odbornik Ravnihar pa misli, da ni treba podpore dajati mestu, ker to itak stori dežela.

ljenje grené in pa ti strašni „werkeln“ po ulicah!); Bog mi ohrani „to ljubo zdravje“, ter daj mi tako kakor zdaj mirno živeti do konca mojih dní, in tako pojde ljubezen do moje domovine v jamo z menoj. Kar se pa tiče mojega službovanja na Kranjskem, sezidajte gimnazijo na Golovcu ali pa na Kureščku vseučilišče, potem bodemo dalje govorili. Do tega časa pa me ne potegnite s štirimi konji odtod.

Če si hočete torej že kaj izmišljati, da bi me očrnil pred narodom, izmislite si kaj pametnejšega, da se vam ne bodo „stare krave smijale“ (s takimi ljudmi je treba prav po domače govoriti, da človeka umejo). Kar se tiče moje razmere do vlade, državne ali deželne, pusti naj me v miru, kakor do sedaj, to je vse, česar je prosim. Ali ni to jasno in odločno dovolj? Vi ne veste, gospóda, kako lahko je človeku, ki ima čisto vest in komolce na vse strani proste! Z njimi tudi lahko malo dregne, če ga je ravno volja, ali pa mirno sedi. Ko bi bil jaz tako mislil na svojo korist, kakor drugi ljudje, kje bi bil morebiti že! Ali tudi s tem sem zadovoljen, kar sem in imam. To pa smem mirno reči, da sem tudi jaz pla-

Dr. vitez Bleiweis Trsteniški pravi, da so kranjski dijaki vsi pri bolnišnem podpornem društvu in tam plačuje dežela za vsacega, ki se vpiše.

Pri glasovanji sprejme se predlog finančnega odseka.

Gosp. Petričič poroča v imeni finančnega odseka o prošnji Rozalije Jelše za oproščenje od štantnine in nasvetuje, naj se prošnja, da se prošilki odpusti dolg na štantnini v znesku 11 gld., odbije, od 1. januarja 1884 pa naj se oprosti štantnine. Predlog se sprejme.

V imeni stavbenega odseka poroča mestni odbornik g. Žužek o potrjenji dražbe zaradi napanja živinskega trga in nasvetuje, naj se isto prepusti g. Eliji Predoviču, ki je staval najugodnejšo ponudbo. Predlog se sprejme brez ugovora.

Mestni odbornik dr. Drč utemeljuje potem svoj samostalni predlog, naj se odpravi prodaja kruha na Mestnem trgu. Predlagatelj pravi, da naj se njegov predlog izroči policijskemu odseku in navaja razloge, zakaj ga je staval. V prvi vrsti delajo prodajalke kruha veliko napotja, in prostor na Mestnem trgu je še za drugi trg premajhen, tako da se je moralo odrediti, da o tržnih dnevih imajo fjakarji iti z trga za vodo na Francovo nabrežje. Na drugo stran pa je čisto nepotrebno prodajati kruh na javnem trgu, ker je po vsem mestu dosti prodajalnic za kruh. Potem pa je uvažati, da je ta kruh, kateri se prodaja na Mestnem trgu, iz najslabše moke, tako da revež, kateri ga tu kupuje, dobi jako slabo blago, posebno ker je kruh razpostavljen dežju in prahu, in navadno se prinese na Mestni trg na prodaj še le drugi dan to, kar je prvi dan doma pekomo ostalo. V občé je pa tudi večina pekov s tem sporazumljena, naj se prodaja kruha na Mestnem trgu odpravi, torej naj se predlog izroči policijskemu odseku.

Mestni odbornik g. Kušar nasvetuje, naj se ta predlog kar naravnost odbije, kajti razlogi, katere je predlagatelj navedel, ga niso čisto nič prepričali. Njemu je znano, da oddaljeni peki pošiljajo kruh prodajat na Mestni trg in da je nekoliko pekov, kateri le za to prodajo pekó. Kruh ta pa ni nič slabši, tedaj tudi iz zdravstvenega ozira ni pomislekov zoper prodajo na Mestnem trgu. Govornik tedaj predlaga, naj se preide na dnevni red o tem predlogu.

Mestni odbornik g. Ravnihar se temu predlogu pridružuje, kajti nedostatki se lahko odstranijo.

Dr. Tavčar pa misli, da je stvar vsekako važna, in ker se neče odpraviti kar *brevi manu*, nego bode o nji se posvetoval natanko policijski odsek, bi on ne bil zato, da se predlog gospoda dr. Drča *a limine* zavrže.

Predlagatelj g. dr. Drč pravi, da ga niso navedeni protirazlogi čisto nič prepričali. Za odpravo te prodaje so peki po celi Ljubljani. Prosi tedaj, naj se njegov predlog izroči policijskemu odseku. Pri glasovanji ostane predlog g. Kušarja v manjšini in sprejme se predlog g. dr. Drča. Potem se javna seja sklene.

čal svoje „narodne davke“, rad in brez kesanja! — Za sedaj še toliko: Kar sem pisal, pisal sem, nobene besede mi ni žal in mi ne bode; dobro je preiščljena vsaka. Ko bi bil kdaj dvomil, zdaj še le prav vidim, kako resnične so moje besede in kako potrebno je bilo, da sem jih izrekel. Upam tudi, da ne ostanejo čisto brez vsega sadú, ali čakati je treba! Da so neki nemški časniki pobrali nekoliko mojih besed ter jih podali, po potrebi pripravljene, svojemu bralstvu, tega meni ne morete odpustiti? Bežite, bežite, licemercí, ter ne smešite sami sebe pred svetom! Ali smo otroci, ali možje! Ali morem jaz kaj za to, če kdo v slábo rabi moje besede? Naj li za to molčim; ali pa naj vsakemu Slovincu posebej na úho zatrobim, kar imam povedati vsem? V ostalem pa, ljudje, ne pozabite, da nasprotniki naši dobro, le predobro poznajo naše stanje in naše slabosti. Če kdo dela sramoto slovenskemu narodu, menim, da nisem jaz tisti. Ko bi vsi Slovenci delali toliko sramote, kakor jaz, svojemu narodu pred svetom, mislim, da bi ne bilo slabo. Dalje prihodnjí!

Jos. Stritar.

Zborovanje „Slovenskega društva“ pri Sv. Trojici v Slovenskih Goricah.

Predsednik društva, g. Simon, otvoril je zborovanje ob 3. popoldne. Navzočih je bilo toliko volilcev, da niso imeli vsi prostora v dvorani in bližnjih sobah. Najprvi je govoril g. dr. Radej, ki je polagal račun o svojem delovanju v deželni zboru in priporočal volilcem, da naj pri prihodnjih volitvah izberó same domačine in narodne može v deželni zastop. Njegovo poročilo je bilo burno odobravano. Za tem govornikom oglašali so se posamezni občinski predstojniki in poudarjali potrebo, da se prenaredé nekateri zakoni, ki obremenjujejo kmetovalca; med drugim se je izrekla želja, da bi se davek na žganje povečšal. Gosp. Šegula je po tem razgovorjanji med občnim odobravanjem govoril v imeni vseh navzočih, da naj dr. Radej tudi pri prihodnjih volitvah prevzame kandidaturo; volilci njegovega okraja naj glasujejo kot jeden mož za narodnega kandidata, ki je tako vrlo zastopal vedno njihove interese.

Potem je osvetljal dr. Gregorec gospodarstvene razmere kmetijskega stanu in poudarjal potrebo nagle pomoči ubogemu poljedelcu. Od liberalne večine sicer ni upati odrešenja, in čeravno ni verjetno, da zadobé konservativni poslanci večino, treba je vendar vrlo podpirati naše može in samo take pošiljati v Gradec. Liberalci so bili 22 let na krmilu, a nikdar niso imeli časa, skrbeti za kmeta. Drugače je sedaj na Kranjskem pri narodnih poslancih; komaj so dobili večino, uže so sklicali enketo, ki se je pečala z revami kmetijskega stanu. Govornik apeluje konečno na volilce in jim priporoča jedinstvo in vztrajnost.

Naslednja točka dnevnega reda je bila resolucija: „Zbrani Slovenci protestujejo zoper postopanje deželnega odbornika g. dr. pl. Schreinerja, ki je pri zborovanju nemškega „Schulverein“-a pozdravljaj to društvo v imeni dežele; posebno protestujejo zoper trditve, da bi Slovenci imeli simpatije za to društvo, da bi ga smatrali „ohraniteljem države“ in patrijotičnim; od svojih poslancev pričakujejo, da bodo energično zavarovali se tacemu početju v imeni tretinje dežele, v imeni slovenske Štajerske.“

Gosp. Ivan Dečko je to resolucijo s tehtnimi razlogi utemeljeval in sprejela se je jednoglasno.

Za njim je govoril državni poslanec g. Božidar Raič in poročal o svojem delovanju na Dunaji. Zahteval je slovenske ljudske šole; še le na podlagi materinščine uči naj se pozneje nemščina. Treba je, da postane učni jezik na mariborski pripravni slovenski; trudil se je za naredbe, ki bi omogočile, da se na gimnaziji vsakdo priuči obeh jezikov, in stavil je resolucijo, da bi se na juridični fakulteti graške univerze predavalo tudi slovenski, kakor je bilo to uže nekaj običajno. Potem bi ne imeli več uradnikov, ki ne znajo slovenski uradovati. Grofu Taaffeju je izročil z drugovi spomenico o neznosnem stanju, ki nastaja vsled tega, ker ne znajo naši uradniki našega jezika. Ministerski predsednik je obljubil, da se sedaj ne bodo več taki može nastavljali v slovenskih pokrajinah Štajerske. Ker nemška večina v Gradcu vedno prezira in tlači slovenske prebivalce, moramo zahtevati — rekel je govornik — da se slovenski del dežele loči administrativno od nemškega, čeravno bodo vzdignili liberalci strašen krik in razgrajanje. — Poročilo g. poslanca so društveniki z navdušenjem odobraval.

Med glasnimi živio-klici zatvoril je konečno g. predsednik zborovanje s trikratnim nazdravljanjem Njeg. veličanstvu cesarju.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Budimpešta, 14. junija. Do polu 11te ure dopoldne je bilo voljenih 107 liberalcev, 29 pristašev zmerne opozicije, 30 neodvisnjakov, 7 antisemitov, 2 narodna in 4 brezstraničarji. Liberalci so pridobili od zmerne opozicije in neodvisnjakov po sedem a izgubili dvanajst sedežev. Antisemiti so dobili štiri mandate.

Monakovo, 13. junija. Nj. veličanstvo cesar Fran Josip je dospel danes ob 7. uri sëm in takoj odpotoval dalje v Feldafing. Na kolidvoru ga je pozdravila princesinja Gizela s

princem Leopoldom; tudi avstrijsko-ogerski poslanec je bil navzoč.

Budimpešta, 13. junija. Danes je volilo v državni zbor 194 okrajcev. Do 9. ure zvečer je bilo voljenih: 63 liberalcev (med njimi ministerski predsednik, minister Kemeny, državni tajnik Matlekovic), 17 zmernih opozicijonalcov, 19 neodvisnih, 3 „divji“ in dva antisemita.

London, 13. junija. Spodnja zbornica je zavrgla Woodallov dostavek k zakonu o volilni reformi gledé volilnega prava samostojnih žensk. Northcote je dostavek podpiral.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 14. junija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.45
„ „ „ srebrou	81.30
Zlata renta	102.25
5% avstr. renta	95.80
Delnice narodne banke	857.—
Kreditne delnice	310.40
London 10 lir sterling	121.80
20 frankovec	9.66
Cekini c. kr.	5.75
100 drž. mark	59.50

Tujci.

Dnè 12. junija.

Pri Maliči: Naglas, zasebnik; dr. Kirschhammer, zobni zdravnik; Glaser, uradnik, in Baumgartner, trg. potnik, z Dunaja. — Neubaum in Büchler, trg. potnika, iz Budimpešte.

Pri Slonu: Joscht, trgovec, iz Zagreba. — Muhvič, soproga poštarja, iz Zduš. — Edelmann, trg. potvalec, iz Maribora.

Pri Južnem kolodvoru: Petermann, fabrikant, z Dunaja. — Klinger, Steiner in Rucker, trg. potovalci, iz Solnograda. — Lachinger, krčmar, iz Ogerske. — Sigelli iz Pulja. — Stelzel, trgovec, z Dolenjske.

Umrli so:

V bólnici:

Dnè 11. junija. Matija Murnik, delavec, 37 l., naduha.

Dnè 13. junija. Jera Slemmer, gostinja, 67 l., za starostjo. — Josip Prevc, gostač, 64 l., povečanje srca.

Srečke

z dné 11. junija.

Praga: 1 19 24 72 15.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
13. junija	7. zjutraj	739.42	+14.8	svzh. sl.	obl.	18.00 dež
	2. pop.	738.30	+19.8	jvzh. sl.	»	
	9. zvečer	738.40	+15.4	szpd. sl.	d. js.	

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kuhinje in postranskih prostorov, oddá se tekoj ali o Šmihelu v Gradišči šte. 9. — Več izvé se tu.

Nove Matjes-slanike

najboljše, v sodčkah po 5 kilo 2 gld. 50 kr. in 3 gld., voznine prosto, toda ne colnine, priporoča Karl Fr. Burghart v Hamburgu.

(24) 26-13

A. Mayer-jeva

trgovina
piva v steklenicah
v Ljubljani

priporoča

carsko in izvožno marcno pivo

v zabojčkah po 25 ali 50 steklenic.

Spretna šivilja

priporoča se p. n. gospém za obleke in belo perilo doma in tudi zvonaj doma. — Ime pové Müllerjeva pisarna za naznanila.

Poletno stanovanje

z lepim parkom, s prav zdravim vodo, tik dobro znane gostilne gosp. Levca, sposobne za vso potrebo, s c. kr. poštним uradom, v prijetnem kraju z lepo okolico in z farno cerkvijo, 3/4 ure peš oddaljeno od železnične postaje v Zalogu, oddaja grajščina dolska (Lustthal) v poletni najem, in sicer 12 do 14 raznih sob v prvem in drugem nadstropji, izmed katerih so ene preskrbljene tudi s popolnim pohištvom. Natančnejši pogoji se zvedó pri grajščinskem oskrbništvu. (54) 3-3

Na prsih in pljučah bolehnim!

Gospodu Jul. pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani na Mestnem trgu.

Zamán vporabljal sem pri kašlju in pljučnih bolečinah razna sredstva, dokler nijsem poskusil Vašega **soka iz kranjskih planinskih zelišč à 56 kr.**, in z veseljem sem opasal zboljševanje. Blagovolite mi poslati še 3 steklenice.

Spoštovanjem Vaš udani
Josip Malešič v Sisku.

!!Priznanje!!

Proti bolečinam v glavi in želodcu!

Gospodu lekarnarju Trnkoczy-ju v Ljubljani, Mestni trg šte. 4.

Z veseljem Vam naznanjam, da so mi Vaše **kri čistilne kroglice**, škatljica po 21 kr., izredno dobro služile. Vročina, katero sem čutila po vsem telesu, potem hudi glavoból in sem ter tje napadajoča me mrzlica, sami nasledki **zapretja in želodčnega katarja**, ponehali so, hvala Bogu, po polnem, ko sem uživala Vase **kri čistilne kroglice**, tako da ljudje že pravijo, da sem veliko bolj zdrava videti.

Zahvaljevam se Vam v novič prav iskreno, Vas prosim, da mi pošljete za 1 gld. 5 kr. še en zavitek teh takó izvrstno delujočih **kri čistilnih kroglic**.

Pozdravlja Vas, sem najudanejša
Lucija Štib.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljuje, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva zelo oživljuje in napravi zobe blesteče bele, à 30 kr.

Najnovije spričalo.

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo **salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek** z izvrstnim vspehom in priporočati ja moram vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice. Spoštvovanjem (52) 8-1 Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno frišna v zalogi in jih razpošilja proti poštenu povzetju

lekarna pri „Samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na Mestnem trgu v Ljubljani.

Račune, nakladne liste, kuverte, vizitke, sploh vsakovrstne

tiskovine

izgotovlja v mičneji izvršbi in po nizkih cenah

tiskarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani.